

ОЗЕЛЕНЕННЯ І МІКРОКЛІМАТ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

*Рогаль Н. Є., студентка 3 курсу
Житомирського національного агроекологічного університету
Климчик О. М., доц. ЖНАЕУ,
м. Житомир, бульвар Старий, 7 Україна
alexnatasha2115@gmail.com*

Глобальне потепління та планетарні зміни клімату наприкінці ХХ та на початку ХХІ ст. змінюють помірні (місце розташування території України) кліматичні умови, наближаючи їх влітку на міських територіях до умов зон спекотного клімату, що визначає необхідність всебічного вивчення факторів, які впливають на формування теплового режиму мікроклімату міських територій і розробці архітектурно-планувальних принципів його регулювання.

У ХХ столітті Земля стала «планетою великих міст». Урбанізація – це об'єктивний процес, обумовлений потребами суспільства, виробництва, характером суспільного устрою. Проте крупне місто змінює майже всі компоненти природного середовища – атмосферу, рослинність, ґрунти, рельєф, мережу гідрографії, підземні води і навіть клімат.

Архітектурно-планувальні та техногенні особливості міської території сприяють формуванню місцевого клімату, відмінного від клімату приміської території. В промислових зонах, на окремих вулицях, кварталах, площах, парках тощо створюються свої особливі мікрокліматичні умови, що визначаються міською забудовою, наявністю промислових підприємств, ґрунтовим покриттям, розподілом зелених насаджень і водоймищ. Тепловий режим мікроклімату формується на локальних ділянках міста та визначається взаємодією природо-кліматичних і штучних умов місцевості (сонячна радіація, вітровий режим, наявність водойм та озеленення), архітектурно-планувальних особливостей забудови, ступеня благоустрою. Щодо мікроклімату міста, а особливо житлових територій – це місце повсякденного тривалого перебування людей усіх вікових категорій, який повинен відповідати сучасним гігієнічним вимогам, сприяти продуктивній праці та повноцінному відпочинку. Тому важливим напрямом в розвитку архітектури міста є вироблення сучасних способів формування зон екологічного комфорту в умовах ущільненої забудови.

З урахуванням кліматичних умов міста та умов природнокліматичної зони, проводять заходи щодо поліпшення міського клімату: заходи щодо регулювання швидкості вітру і вентиляції міста; заходи щодо зменшення втрат тепла будівлями; заходи щодо регулювання відносної вологості повітря; заходи щодо регулювання надходження сонячної радіації. Крім традиційних методів (організаційних, управлінських тощо) наразі з цією метою використовують різноманітні зелені насадження. До них можна віднести: застосування вертикального озеленення фасадів, озеленення дахів будівель, використання мобільних (модульних) систем озеленення.

Зелені насадження є невід'ємною частиною планувальної структури сучасного міста. Головною функцією системи зелених насаджень є підтримання екологічної рівноваги в урбоecosystemі, формування екологічно сприятливого міського середовища та створення комфортного середовища для населення. Сучасні системи зелених насаджень мають велике і різноманітне мікрокліматичне значення: регулюють температурний режим (температура повітря знижується в середньому на 3-4°C), захищають від надмірної сонячної радіації, підвищують вологість повітря до 30 %, створюють природне затінення міських територій.

Озеленення є органічною складовою функціональною і просторовою структури міської забудови, які треба розглядати як важливий фактор регулювання теплового режиму мікроклімату на урбанізованій території. Зелені насадження та їх системи, незалежно від їх функціонального призначення, необхідно використовувати для формування сприятливого середовища, що оточує людину, та збагачення архітектурно-планувальної композиції міського простору.

Отже, сучасні підходи до озеленення міського простору: вертикальне озеленення, озеленення дахів, модульні системи озеленення тощо, дозволяють вирішувати проблеми екології без радикальних методів перетворення міського середовища – без зносу будівель для створення нормованої кількості озелених зон. Створення сучасних альтернативних систем озеленення є найоптимальнішим способом стабілізації мікроклімату на урбанізованій території. Це сприятиме покращенню благоустрою та умов проживання населення міст. Вирішення проблем покращення мікроклімату міського середовища дозволить зробити міста привабливими і безпечними для життя і ділової діяльності, справжніми центрами розвитку сучасної цивілізації.